# ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (έκτο τμήμα)
της 20ής Μαρτίου 1977 *

Στην υπόθεση C-323/95,

που έχει ως αντικείμενο αίτηση του Saarländisches Oberlandesgericht (Γερμανία) προς το Δικαστήριο, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΚ, με την οποία ζητείται, στο πλαίσιο της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου μεταξύ

**David Charles Hayes,**

**Jeanette Karen Hayes**

και

**Kronenberger GmbH,** εταιρίας υπό εκκαθάριση,

η έκδοση προδικαστικής αποφάσεως ως προς την ερμηνεία του άρθρου 6, πρώτο εδάφιο, της Συνθήκης ΕΚ,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (έκτο τμήμα),

συγκείμενο από τους G. F. Mancini, πρόεδρο τμήματος, J. L. Murray, P. J. G. Kapteyn (εισηγητή), G. Hirsch και H. Ragnemalm, δικαστές,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

γενικός εισαγγελέας: A. La Pergola
γραμματέας: R. Grass

λαμβάνοντας υπόψη τις γραπτές παρατηρήσεις που κατέθεσαν:

— οι σύζυγοι Hayes, εκπροσωπούμενοι από τον Peter Dörrenbächer, δικηγόρο St. Ingbert,

— η Kronenberger GmbH, εκπροσωπούμενη από τον Peter Schmitt, δικηγόρο Dillingen,

— η Σουηδική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τις Lotty Nordling, rättschef στην υπηρεσία εξωτερικού εμπορίου του Υπουργείου Εξωτερικών, Kristina Holmgren και Cecilia Renfors, αμφότερες hovrättsassessorer στη νομική υπηρεσία του ιδίου υπουργείου,

— η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου, εκπροσωπούμενη από τους Stephen Braviner, του Treasury Solicitor's Department, και David Lloyd Jones, barrister,

— η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τους John Forman, νομικό σύμβουλο, και Günter Wilms, μέλος της Νομικής Υπηρεσίας,

έχοντας υπόψη την έκθεση του εισηγητή δικαστή,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 28ης Ιανουαρίου 1997,

εκδίδει την ακόλουθη

## Απόφαση

1 Με διάταξη της 6ης Οκτωβρίου 1995, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 16 Οκτωβρίου 1995, το Saarländisches Oberlandesgericht υπέβαλε, δυνάμει του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΚ, ένα προδικαστικό ερώτημα ως προς την ερμηνεία του άρθρου 6, πρώτο εδάφιο, της Συνθήκης αυτής.

2 Το ερώτημα αυτό ανέκυψε στο πλαίσιο εκδικάσεως αγωγής για την καταβολή του τιμήματος παραδοθέντων εμπορευμάτων, την οποία άσκησαν οι σύζυγοι Hayes, ως συνεταίροι κατά το αγγλικό αστικό δίκαιο, κατά της Kronenberger GmbH, εταιρίας γερμανικού δικαίου υπό εκκαθάριση (στο εξής: Kronenberger).

3 Η Kronenberger, εναγομένη ενώπιον του Saarländisches Oberlandesgericht, ζήτησε από τους συζύγους Hayes να παράσχουν ασφάλεια καλύπτουσα τα δικαστικά έξοδα, βάσει του άρθρου 110 του Zivilprozeßordnung (γερμανικού Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, στο εξής: ZPO).

4 Κατά τη διάταξη αυτή, οι αλλοδαποί που ασκούν αγωγή ενώπιον των γερμανικών δικαστηρίων υποχρεούνται, κατόπιν αιτήματος του εναγομένου, να παράσχουν ασφάλεια καλύπτουσα τα δικαστικά έξοδα και την αμοιβή του δικηγόρου (cautio judicatum solvi). Ωστόσο, το άρθρο 110, παράγραφος 2, περίπτωση 1°, του ZPO ορίζει ότι η υποχρέωση αυτή δεν ισχύει οσάκις ο ενάγων είναι υπήκοος κράτους που δεν επιβάλλει την ίδια υποχρέωση εγγυοδοσίας στους Γερμανούς υπηκόους.

5 Συναφώς, ο Saarländisches Oberlandesgericht παρατηρεί ότι, μολονότι τα δικαστήρια του Ηνωμένου Βασιλείου εκδηλώνουν ορισμένες τάσεις να μην επιβάλλουν πλέον στους υπηκόους των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ενώσεως την υποχρέωση παροχής cautio judicatum solvi, ωστόσο δεν πρόκειται περί παγίας πρακτικής διασφαλίζουσας την απαιτούμενη από το άρθρο 110, παράγραφος 2, περίπτωση 1°, του ZPO αμοιβαιότητα.

6 Εξάλλου, το άρθρο 24 της γερμανοβρετανικής συμβάσεως περί δικαστηρίων της 20ής Μαρτίου 1928, η οποία τέθηκε εκ νέου σε ισχύ την 1η Ιανουαρίου 1953 [*BGBl.* (Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας) 1953, II, σ. 116], δεν απαλλάσσει τους υπηκόους των συμβαλλομένων κρατών από την υποχρέωση παροχής της cautio judicatum solvi παρά μόνον αν κατοικούν στο κράτος εντός του οποίου ασκούν την αγωγή.

7 Τέλος, η ευρωπαϊκή σύμβαση περί εγκαταστάσεως της 13ης Δεκεμβρίου 1955 (*BGBl.* 1959, II, σ. 997) απαλλάσσει από την υποχρέωση αυτή όλους τους υπηκόους των συμβαλλομένων κρατών, υπό τη μόνη προϋπόθεση ότι έχουν την κατοικία τους ή τη συνήθη διαμονή τους εντός ενός των συμβαλλομένων κρατών. Ωστόσο, ο κανόνας αυτός δεν έχει εφαρμογή στους υπηκόους του Ηνωμένου Βασιλείου, το οποίο διατύπωσε επιφύλαξη στο πλαίσιο του άρθρου 27 της συμβάσεως αυτής.

8 Οι σύζυγοι Hayes, υπήκοοι του Ηνωμένου Βασιλείου, οι οποίοι δεν κατοικούν ούτε έχουν περιουσία στη Γερμανία, δεν απολαύουν των προβλεπομένων από τις συμβάσεις αυτές εξαιρέσεων.

9 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Saarländisches Oberlandesgericht αποφάσισε να αναστείλει τη διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο το ακόλουθο προδικαστικό ερώτημα:

«Υφίστανται δυσμενή διάκριση λόγω ιθαγενείας, κατά παράβαση του άρθρου 7, πρώτο εδάφιο, της Συνθήκης ΕΟΚ, Βρετανοί υπήκοοι οι οποίοι έχουν εναγάγει ενώπιον γερμανικού πολιτικού δικαστηρίου εταιρία περιορισμένης ευθύνης με έδρα τη Γερμανία για την καταβολή του τιμήματος παραδοθέντων εμπορευμάτων και οι οποίοι δεν έχουν κατοικία ούτε περιουσία στη Γερμα-

νία, εφόσον το αρμόδιο γερμανικό δικαστήριο, κατόπιν αιτήσεως της εναγομένης, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 110 του γερμανικού Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, τους υποχρεώνει σε εγγυοδοσία καλύπτουσα τα δικαστικά έξοδα;»

10 Με το ερώτημα αυτό το εθνικό δικαστήριο ερωτά κατ' ουσίαν αν το άρθρο 6, πρώτο εδάφιο, της Συνθήκης ΕΚ (πρώην άρθρο 7 της Συνθήκης ΕΟΚ) απαγορεύει την εκ μέρους κράτους μέλους επιβολή υποχρεώσεως παροχής cautio judicatum solvi στον υπήκοο άλλου κράτους μέλους, ο οποίος δεν κατοικεί ούτε έχει περιουσία εντός του πρώτου κράτους μέλους και ο οποίος έχει ασκήσει, ενώπιον πολιτικού δικαστηρίου του κράτους μέλους αυτού, αγωγή κατά υπηκόου του εν λόγω κράτους μέλους, εξαιρουμένων των περιπτώσεων στις οποίες το κράτος μέλος του οποίου είναι υπήκοος ο ενάγων δεν επιβάλλει την ίδια υποχρέωση εγγυοδοσίας στους υπηκόους του ως άνω κράτους μέλους, εφόσον η υποχρέωση αυτή δεν μπορεί να επιβληθεί στους δικούς του υπηκόους που δεν έχουν περιουσία ούτε κατοικία εντός του κράτους αυτού.

**Επί του πεδίου εφαρμογής του άρθρου 6, πρώτο εδάφιο, της Συνθήκης**

11 Υπενθυμίζεται εκ προοιμίου ότι το άρθρο 6, πρώτο εδάφιο, της Συνθήκης ορίζει ότι, «εντός του πεδίου εφαρμογής της παρούσας Συνθήκης και με την επιφύλαξη των ειδικών διατάξεών της, απαγορεύεται κάθε διάκριση λόγω ιθαγενείας».

12 Συνεπώς, πρέπει κατ' αρχάς να εξεταστεί αν η διάταξη κράτους μέλους η οποία υποχρεώνει τους υπηκόους άλλου κράτους μέλους να παρέχουν cautio judicatum solvi, οσάκις σκοπεύουν να στραφούν δικαστικώς κατά υπηκόου του πρώτου κράτους μέλους ή εταιρίας εγκατεστημένης σ' αυτό, ενώ οι υπήκοοι του κράτους μέλους αυτού δεν έχουν τέτοια υποχρέωση, εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της Συνθήκης.

13 Κατά πάγια νομολογία, μολονότι, ελλείψει κοινοτικής ρυθμίσεως, η ρύθμιση των δικονομικών λεπτομερειών σχετικά με τα ένδικα βοηθήματα που έχουν ως σκοπό την εξασφάλιση της πλήρους προστασίας των δικαιωμάτων που

αντλούν οι ιδιώτες από το κοινοτικό δίκαιο απόκειται στην εσωτερική έννομη τάξη του κράτους μέλους, εντούτοις το κοινοτικό δίκαιο επιβάλλει όρια στην αρμοδιότητα αυτή (απόφαση της 19ης Νοεμβρίου 1991, C-6/90 και C-9/90, Francovich κ.λπ., Συλλογή 1991, σ. I-5357, σκέψη 42). Πράγματι, τέτοιες νομοθετικές διατάξεις δεν μπορούν να διακρίνουν εις βάρος των προσώπων στα οποία το κοινοτικό δίκαιο αναγνωρίζει το δικαίωμα για ίση μεταχείριση ούτε να περιορίζουν τις θεμελιώδεις ελευθερίες που διασφαλίζει το κοινοτικό δίκαιο (απόφαση της 2ας Φεβρουαρίου 1989, 186/87, Cowan, Συλλογή 1989, σ. 195, σκέψη 19).

14 Επιβάλλεται η διαπίστωση ότι ένας εθνικός δικονομικός κανόνας, όπως αυτός που αναφέρθηκε ανωτέρω, μπορεί να επηρεάσει την οικονομική δραστηριότητα των επιχειρηματιών άλλων κρατών μελών εντός της αγοράς του οικείου κράτους. Μολονότι αυτός καθαυτός ο κανόνας δεν σκοπεί στη ρύθμιση δραστηριότητας εμπορικής φύσεως, έχει ως αποτέλεσμα να θέτει τους επιχειρηματίες αυτούς, όσον αφορά την πρόσβαση στα δικαιοδοτικά όργανα του οικείου κράτους, σε δυσμενή θέση σε σχέση με τους υπηκόους του εν λόγω κράτους. Συγκεκριμένα, εφόσον το κοινοτικό δίκαιο εγγυάται στους επιχειρηματίες αυτούς την ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων και των υπηρεσιών εντός της κοινής αγοράς, η δυνατότητα των επιχειρηματιών αυτών να ασκήσουν ένδικα βοηθήματα ενώπιον των δικαιοδοτικών οργάνων του κράτους μέλους για να επιλύσουν τις διαφορές που μπορούν να ανακύψουν από τις οικονομικές δραστηριότητές τους, υπό τους ίδιους όρους που ισχύουν για τους υπηκόους του κράτους αυτού, συνιστά το λογικό επακόλουθο των ελευθεριών αυτών (απόφαση της 26ης Σεπτεμβρίου 1996, C-43/95, Data Delecta και Forsberg, Συλλογή 1996, σ. I-4661, σκέψη 13).

15 Με την απόφαση της 1ης Ιουλίου 1993, C-20/92, Hubbard (Συλλογή 1993, σ. I-3777), το Δικαστήριο αποφάνθηκε ότι τα άρθρα 59 και 60 της Συνθήκης ΕΚ απαγορεύουν σ' ένα κράτος μέλος να επιβάλλει, με διάταξη όπως το άρθρο 110 του ZPO, την παροχή μιας cautio judicatum solvi σε επαγγελματία εγκατεστημένο σε άλλο κράτος μέλος, ο οποίος ασκεί αγωγή ενώπιον ενός των δικαστηρίων του, για τον λόγο και μόνον ότι ο επαγγελματίας αυτός είναι υπήκοος άλλου κράτους μέλους.

16 Υπενθυμίζεται εντούτοις ότι, όπως έκρινε το Δικαστήριο με την απόφαση της 20ής Οκτωβρίου 1993, C-92/92 και C-326/92, Phil Collins κ.λπ. (Συλλογή 1993, σ. I-5145, σκέψη 27), και, πιο πρόσφατα, με την προπαρατεθείσα απόφαση

Data Delecta και Forsberg, σκέψη 14, οι εθνικές νομοθετικές διατάξεις που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της Συνθήκης λόγω των αποτελεσμάτων τους επί του ενδοκοινοτικού εμπορίου προϊόντων και υπηρεσιών υπόκεινται αναγκαίως στη γενική αρχή της απαγορεύσεως των διακρίσεων που θέτει το άρθρο 6, παράγραφος 1, της Συνθήκης, χωρίς να χρειάζεται να υπαχθούν στις ειδικές διατάξεις των άρθρων 30, 36, 59 και 66 της Συνθήκης.

17 Διαπιστώνεται επομένως ότι ένας εθνικός κανόνας της πολιτικής δικονομίας, όπως ο επίδικος της κυρίας δίκης, εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της Συνθήκης, κατά την έννοια του άρθρου 6, πρώτο εδάφιο, και υπόκειται στη γενική αρχή της απαγορεύσεως των διακρίσεων που θέτει το άρθρο αυτό, κατά το μέτρο που ο εν λόγω κανόνας έχει επίπτωση, έστω και εμμέσως, επί του ενδοκοινοτικού εμπορίου προϊόντων και υπηρεσιών. Τέτοια επίπτωση επαπειλείται ιδίως στην περίπτωση όπου επιβάλλεται εγγυοδοσία για τα δικαστικά έξοδα κατά την άσκηση αγωγής περί καταβολής του τιμήματος για παραδοθέντα εμπορεύματα (προπαρατεθείσα απόφαση Data Delecta και Forsberg, σκέψη 15).

**Επί της δυσμενούς διακρίσεως, υπό την έννοια του άρθρου 6, παράγραφος 1, της Συνθήκης**

18 Το άρθρο 6 της Συνθήκης, απαγορεύοντας «κάθε διάκριση λόγω ιθαγενείας», επιβάλλει, εντός των κρατών μελών, την απολύτως ίση μεταχείριση των προσώπων που τελούν σε κατάσταση διεπόμενη από το κοινοτικό δίκαιο και των υπηκόων του οικείου κράτους μέλους.

19 Είναι πρόδηλον ότι κάθε διάταξη όπως η επίμαχη στην κύρια δίκη συνιστά ευθεία διάκριση λόγω ιθαγενείας. Πράγματι, σύμφωνα με τη διάταξη αυτή, το κράτος μέλος δεν απαιτεί εγγυοδοσία από τους δικούς του υπηκόους, έστω και αν δεν έχουν περιουσία ούτε κατοικούν εντός του κράτους αυτού.

20 Ωστόσο, η Kronenberger και η Σουηδική Κυβέρνηση φρονούν ότι η αρχή της απαγορεύσεως των διακρίσεων δεν απαγορεύει την επιβολή εγγυοδοσίας σε αλλοδαπό ενάγοντα, εφόσον η απόφαση που ενδεχομένως θα τον καταδικάσει στα δικαστικά έξοδα δεν μπορεί να εκτελεστεί εντός του κράτους της κατοικίας του. Σε μια τέτοια περίπτωση, η εγγυοδοσία έχει ως σκοπό την αποφυγή του ενδεχομένου να μπορεί ο αλλοδαπός ενάγων να ασκήσει αγωγή χωρίς να διατρέχει οικονομικό κίνδυνο σε περίπτωση που ηττηθεί.

21 Η Σουηδική Κυβέρνηση προσθέτει ότι, μολονότι είναι αληθές ότι οι συμβάσεις της 27ης Σεπτεμβρίου 1968 (ΕΕ 1982, L 388, σ. 7, στο εξής: Σύμβαση των Βρυξελλών) και της 16ης Σεπτεμβρίου 1988 (ΕΕ L 319, σ. 9, στο εξής: Σύμβαση του Λουγκάνο) που αφορούν τη διεθνή δικαιοδοσία και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις καθιστούν λιγότερο αναγκαίους, εντός του πεδίου εφαρμογής τους, τους κανόνες που επιβάλλουν εγγυοδοσία καλύπτουσα τα δικαστικά έξοδα, εντούτοις, το γενικό συμφέρον απαιτεί τη διατήρηση σε ισχύ των κανόνων αυτών, δεδομένου ότι σήμερα δεν υφίσταται γενικό σύστημα εκτελέσεως των δικαστικών αποφάσεων ενός κράτους μέλους εντός άλλου κράτους μέλους.

22 Τα επιχειρήματα αυτά δεν μπορούν να γίνουν δεκτά.

23 Βεβαίως, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, σήμερα, ορισμένα κράτη μέλη δεν μετέχουν ακόμη είτε στη Σύμβαση των Βρυξελλών (η Δημοκρατία της Αυστρίας, η Δημοκρατία της Φινλανδίας και το Βασίλειο της Σουηδίας) είτε στη Σύμβαση του Λουγκάνο (το Βασίλειο του Βελγίου και η Ελληνική Δημοκρατία) και ότι, εν αναμονή της προσχωρήσεως όλων των κρατών μελών στη μία ή την άλλη από τις συμβάσεις αυτές, η εκτέλεση των δικαστικών αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις δεν διασφαλίζεται σε ολόκληρη την Κοινότητα. Έτσι, εξακολουθεί να υφίσταται μεταξύ ορισμένων κρατών μελών ένας πραγματικός κίνδυνος να παραμείνει η εκτέλεση αποφάσεως, δημοσιευθείσας εντός κράτους μέλους και καταδικάζουσας στα δικαστικά έξοδα μη κατοίκους του κράτους αυτού, αδύνατη ή, τουλάχιστον, σημαντικά δυσχερέστερη και δαπανηρότερη (βλ., για την εκτέλεση των αποφάσεων ποινικών δικαστηρίων, η οποία δεν καλύπτεται από τις συμβάσεις αυτές, την απόφαση της 23ης Ιανουαρίου 1997, C-29/95, Pastoors και Trans-Cap, Συλλογή 1997, σ. I-285, σκέψη 21).

24 Ωστόσο, χωρίς να είναι ανάγκη να εξεταστεί αν η κατάσταση αυτή θα μπορούσε, ως εκ τούτου, να δικαιολογήσει, στις περιπτώσεις που υφίσταται τέτοιος κίνδυνος, την επιβολή cautio judicatum solvi στους μη κατοίκους, αρκεί να παρατηρηθεί ότι με την επίδικη διάταξη, καθόσον επιβάλλει διαφορετική μεταχείριση αναλόγως της ιθαγενείας του ενάγοντος, δεν τηρείται η αρχή της αναλογικότητας. Αφενός, δεν είναι πρόσφορη για τη διασφάλιση της καταβολής των δικαστικών εξόδων σε κάθε υπόθεση με διαδίκους από διαφορετικά κράτη μέλη, καθόσον η εγγυοδοσία δεν επιβάλλεται στον Γερμανό ενάγοντα που δεν κατοικεί στη Γερμανία και στερείται περιουσίας εντός του κράτους αυτού. Αφετέρου, είναι δυσανάλογη σε σχέση με τον επιδιωκόμενο στόχο, καθόσον ο μη Γερμανός ενάγων ο οποίος κατοικεί και έχει περιουσία στη Γερμανία μπορεί επίσης να υποχρεωθεί στην παροχή ασφαλείας.

25 Υπό τις συνθήκες αυτές, στο υποβληθέν ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 6, πρώτο εδάφιο, της Συνθήκης έχει την έννοια ότι απαγορεύει την εκ μέρους κράτους μέλους επιβολή υποχρεώσεως παροχής cautio judicatum solvi στον υπήκοο άλλου κράτους μέλους ο οποίος έχει ασκήσει, ενώπιον πολιτικού δικαστηρίου του πρώτου κράτους μέλους, αγωγή κατά υπηκόου του κράτους μέλους αυτού, εφόσον η υποχρέωση αυτή δεν επιβάλλεται στους υπηκόους του που δεν έχουν περιουσία ούτε κατοικία εντός του κράτους αυτού, σε περίπτωση που η αγωγή αφορά την άσκηση θεμελιωδών ελευθεριών τις οποίες εγγυάται το κοινοτικό δίκαιο.

**Επί των δικαστικών εξόδων**

26 Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν η Σουηδική Κυβέρνηση, η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου και η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, που κατέθεσαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, δεν αποδίδονται. Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (έκτο τμήμα),

κρίνοντας επί του ερωτήματος που του υπέβαλε με διάταξη της 6ης Οκτωβρίου 1995 το Saarländisches Oberlandesgericht, αποφαίνεται:

**Το άρθρο 6, πρώτο εδάφιο, της Συνθήκης έχει την έννοια ότι απαγορεύει την εκ μέρους κράτους μέλους επιβολή υποχρεώσεως παροχής cautio judicatum solvi (ασφαλείας καλύπτουσας τα δικαστικά έξοδα) στον υπήκοο άλλου κράτους μέλους ο οποίος έχει ασκήσει, ενώπιον πολιτικού δικαστηρίου του πρώτου κράτους μέλους, αγωγή κατά υπηκόου του κράτους μέλους αυτού, εφόσον η υποχρέωση αυτή δεν επιβάλλεται στους υπηκόους του που δεν έχουν περιουσία ούτε κατοικία εντός του κράτους αυτού, σε περίπτωση που η αγωγή αφορά την άσκηση θεμελιωδών ελευθεριών τις οποίες εγγυάται το κοινοτικό δίκαιο.**

Mancini Murray Kapteyn

Hirsch Ragnemalm

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 20 Μαρτίου 1997.

Ο Γραμματέας

R. Grass

Ο Πρόεδρος του έκτου τμήματος

G. F. Mancini